ANKARA ÜNİVERSİTESİ

Araştırma ve Geliştirmede Dijital Kalite Yönetimi

Prof. Dr. Kaan ORHAN *(Rektör Yardımcısı, Araştırma Dekanı)*

Doç. Dr. Suna ERTUNÇ *(Akreditasyon, Akademik Değerlendirme ve Kalite Koordinatörü*

Sunum Akışı

- **Veriye Dayalı Kalite Yönetimi**

«Ankara Üniversitesi Uygulama ve Vaka Örnekleri»

- **Dijital Çağın Yeni Akademik Hizmetleri**

«Kaliteyi Mümkün Kılan Destek Altyapısı ve Ekosistemi»

Dijital Çağın Stratejik Zorunluluğu

- ✓ Dijital çağ, araştırma stratejilerini temelden dönüştürerek **yenilikçiliği bir seçenek değil, bir zorunluluk** haline getirmiştir.
- ✓ Ankara Üniversitesi olarak bizler için gerçek yenilik, verinin çokluğunda değil, o veriden çıkardığımız **stratejik anlamda** yatmaktadır.
- ✓ Bu veriye dayalı yaklaşım, araştırma ve geliştirme alanındaki **kalite süreçlerimizin temelini oluşturmaktadır.**

Analizden Kaliteye: Veriye Dayalı Yönetim Yaklaşımımız

Kurumsal analiz faaliyetlerimiz, kalite hedeflerimizi soyut bir amaç olmaktan çıkarıp, sistematik ve yönetilebilir süreçlere dönüştüren temel mekanizmadır.

Bu yaklaşım, kalite yönetim sistemimizin motoru olarak şu ilkelere dayanır:

✓ **Ölçme ve Değerlendirme:** Araştırma performansını tüm seviyelerde (birim, birey, proje) nesnel verilerle ölçerek kaliteyi görünür kılıyor ve yönetilebilir hale getiriyoruz.

✓ **Veriye Dayalı Karar Alma:** Stratejik öncelikleri belirlerken ve aksiyon planları oluştururken varsayımlar yerine, analizlerden elde edilen somut kanıtları kullanıyoruz.

✓ **Sürekli İyileştirme (PUKÖ Döngüsü):** Analiz (**Kontrol Et**), strateji geliştirme (**Planla**) ve uygulama (**Uygula**) adımlarını bir döngü içinde yürüterek araştırma kapasitemizi aralıksız olarak iyileştiriyoruz.

✓ **Standart Belirleme ve Kıyaslama (Benchmarking):** Uluslararası sıralamalar gibi dış göstergeleri, kalite standartlarımızı belirlemek ve performansımızı küresel ölçekte kıyaslamak için bir araç olarak değerlendiriyoruz.

Veriye Dayalı Kalite Yönetimi

«Ankara Üniversitesi Uygulama ve Vaka Örnekleri»

Kurumsal Analiz Çalışmalarımız

Araştırma kalitesini sürekli iyileştirmek ve **kurumsal kapasitemizi** geliştirmek amacıyla yapılan performans analizleri

Performans Analizi ve Raporları

Birim Performans Değerlendirmeleri:

- ✓ Fakülte, Yüksekokul ve Araştırma Merkezleri için hazırlanan periyodik performans ve aksiyon raporları.

Bireysel Yetkinlik ve Gelişim Analizleri:

- ✓ Öğretim üyelerinin yayın ve yayın yazarlığı performanslarının değerlendirilmesi.
- ✓ Ulusal ve uluslararası kariyer destek programlarının etki ve durum değerlendirmeleri.

Kurumsal Strateji ve Önceliklendirme Çalışmaları:

- ✓ Altyapı projeleri için öncelikli alanların belirlenmesine yönelik etüt çalışmaları.
- ✓ Araştırma Üniversiteleri Performans Sıralaması için yapılan simülasyon ve hazırlık çalışmaları.

Uluslararası Sıralamalar

Araştırma Projeleri Raporları

İzleme ve Değerlendirme Raporları

Adım-1: Analizler ve Performans Raporları Yayın Takvimi

Planlama ve Şeffaflık

Kalite yönetiminde şeffaflık ve planlılık ilkeleri doğrultusunda, analiz takvimimiz yılın başında hazırlanarak tüm birimlerimize duyurulur ve süreç öngörülebilir kılınır.

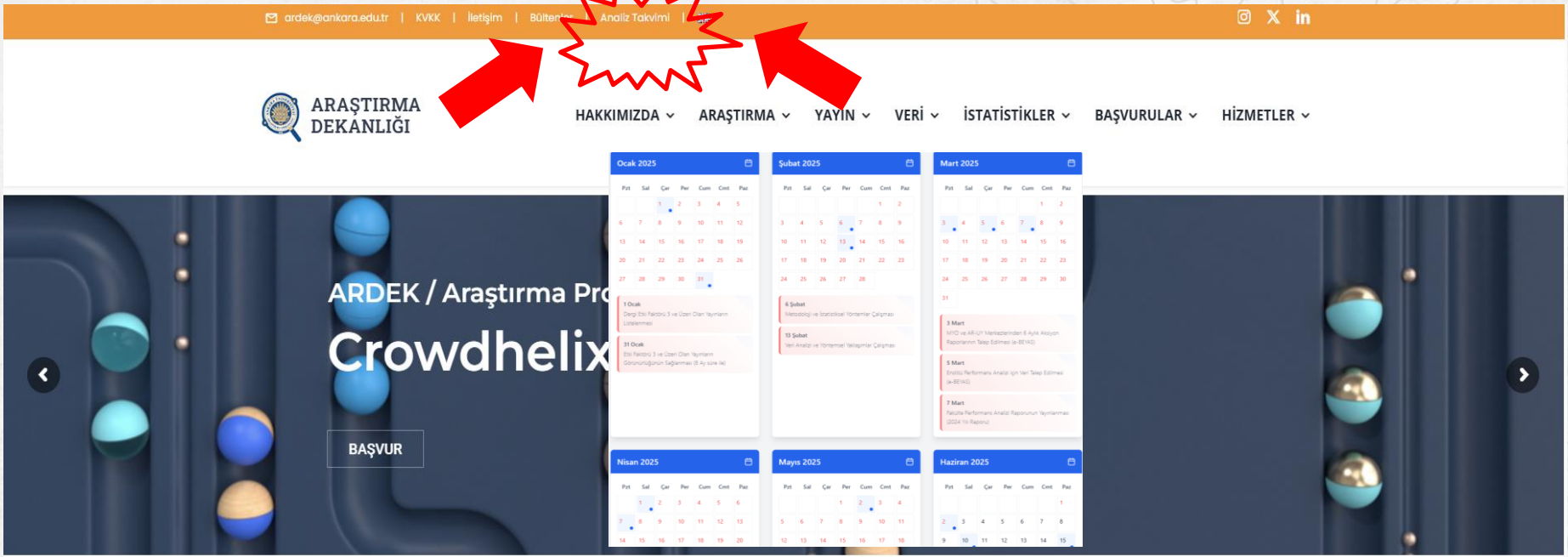

Adım-2: Raporların Yayınlanması
Değerlendirme ve Hesap Verebilirlik

Şeffaflık ve hesap verebilirlik ilkelerimiz gereği, tamamlanan tüm analizlerin sonuç raporları, web sitemizde tüm paydaşlarımızın erişimine açık olarak yayınlanmaktadır.

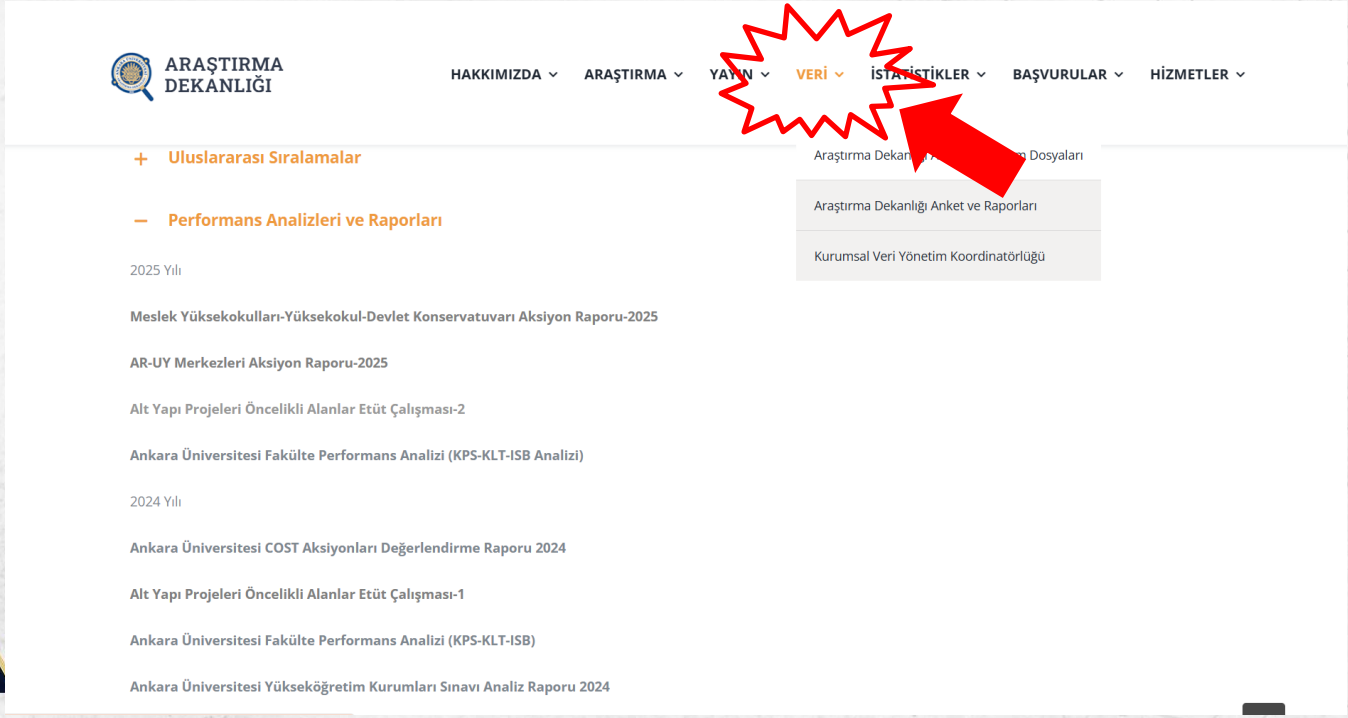

Uygulama Örnekleri:
Birim Performans Analizleri

Yıllık olarak Fakülte, Meslek Yüksekokulu ve Araştırma-Uygulama Merkezleri için performans analizleri yapılmaktadır.

ARAŞTIRMA KAPASİTESİ (KPS)

KPS-1: Bilimsel Yayın Sayısı 2022 yılında ISI Citation Index (SCI, SCI-E, SSCI ve A&HCI) veri tabanında taranan dergilerdeki makale (article) ve derleme (review) türündeki yayın sayısı

KPS-2: Atıf Sayısı ISI Citation Index (SCI, SCI-E, SSCI ve A&HCI) veri tabanında taranan dergilerde 2019-2023 yıllarını kapsayan dönemde yayınlanan tüm makale ve derlemelere yapılan toplam atıf sayısı

KPS-3: Kurum Dışı Proje Sayısı

KPS-4: Kurum Dışı Proje Bütçesi

KPS-5: Ulusal Uluslararası Patent Başvuru Sayısı

KPS-6: Ulusal ve Uluslararası Patent Belge Sayısı

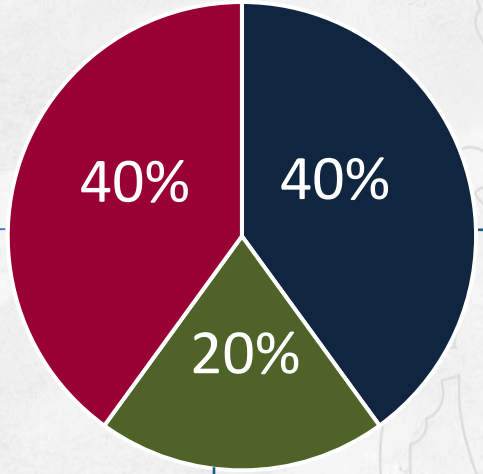

ARAŞTIRMA KALİTESİ (KLT)

KLT-1: Incites Dergi Etki Değerinde ilk %50'lik Dilime Giren Bilimsel Yayın Sayısı

KLT-2: TÜBİTAK 1004 Programı Kapsamında Desteklenen Teknoloji Platformu Projesi Kapsamında Alınan Fon Tutarı

KLT-3: Yayınların Açık Erişim sayısı

KLT-4: Akredite Edilmiş Program Sayısı

ETKİLEŞİM ve İŞ BİRLİĞİ (ISB)

ISB-1: Uluslararası İş birlikli Yayın sayısı

ISB-2: Uluslararası Öğrenci sayısı

ISB-3: Uluslararası Öğretim Üyesi sayısı

ISB-4: Dolaşımdaki Öğretim Üyesi ve Öğrenci Sayısı

ISB-5: TÜBİTAK 2244 Sanayi Doktora Programı Öğrenci Sayısı 2022 yılında TÜBİTAK 2244 Sanayi Doktora Programı'ndan yararlanan kayıtlı toplam öğrenci sayısı

Uygulama Örnekleri:
Birim Performans Analizleri

- **Her akademik birime ait performans göstergelerinin yıllık durumu tespit edilmektedir.**
- **Her akademik birimin üniversitenin araştırma performansına katkısı hesaplanmaktadır.**

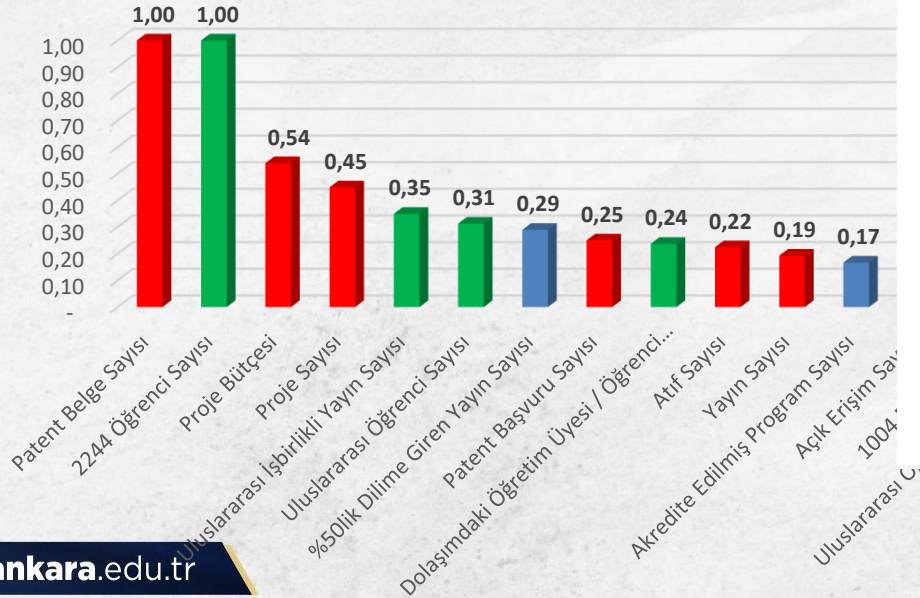

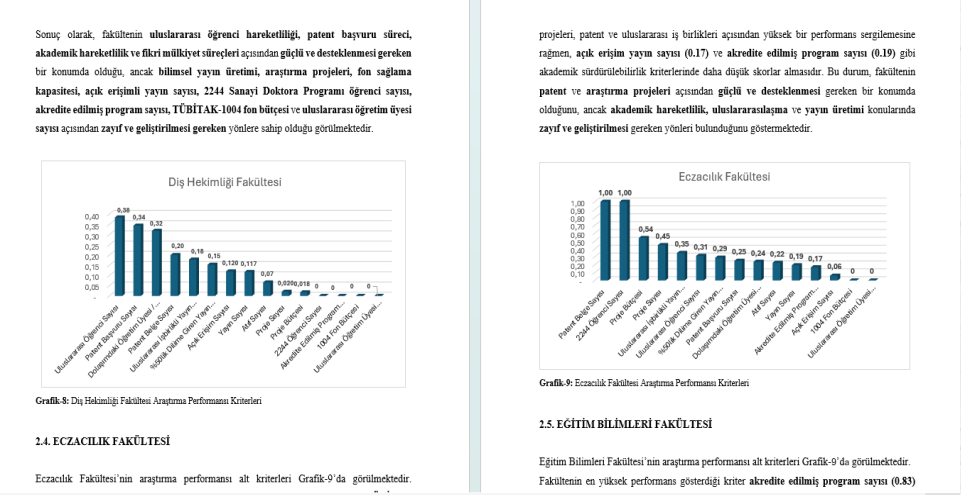

Sonuç olarak, fakültenin **uluslararası öğrenci hareketliliği, patent başvuru süreci, akademik hareketlilik** ve **fikri mülkiyet süreçleri** açısından **güçlü ve desteklenmesi gereken** bir konumda olduğu, ancak **bilimsel yayın üretimi, araştırma projeleri, fon sağlama kapasitesi, açık erişimli yayın sayısı, 2244 Sanayi Doktora Programı öğrenci sayısı, akredite edilmiş program sayısı, TÜBİTAK-1004 fon bütçesi** ve **uluslararası öğretim üyesi** sayısı açısından **zayıf ve geliştirilmesi gereken** yönlere sahip olduğu görülmektedir.

Grafik-8: Diş Hekimliği Fakültesi Araştırma Performansı Kriterleri

2.4. ECZACILIK FAKÜLTESİ

Eczacılık Fakültesi'nin araştırma performansı alt kriterleri Grafik-9'da görülmektedir.

projeleri, patent ve uluslararası iş birlikleri açısından yüksek bir performans sergilemesine rağmen, **açık erişim yayın sayısı (0.17)** ve **akredite edilmiş program sayısı (0.19)** gibi akademik sürdürülebilirlik kriterlerinde daha düşük skorlar almasıdır. Bu durum, fakültenin **patent** ve **araştırma projeleri** açısından **güçlü ve desteklenmesi** gereken bir konumda olduğunu, ancak **akademik hareketlilik, uluslararasılaşma** ve **yayın üretimi** konularında **zayıf ve geliştirilmesi** gereken yönleri bulunduğunu göstermektedir.

Grafik-9: Eczacılık Fakültesi Araştırma Performansı Kriterleri

2.5. EĞİTİM BİLİMLERİ FAKÜLTESİ

Eğitim Bilimleri Fakültesi'nin araştırma performansı alt kriterleri Grafik-9'da görülmektedir. Fakültenin en yüksek performans gösterdiği kriter **akredite edilmiş program sayısı (0.83)**

Uygulama Örnekleri:
Öğretim Üyesi Yayın Performans Analizi

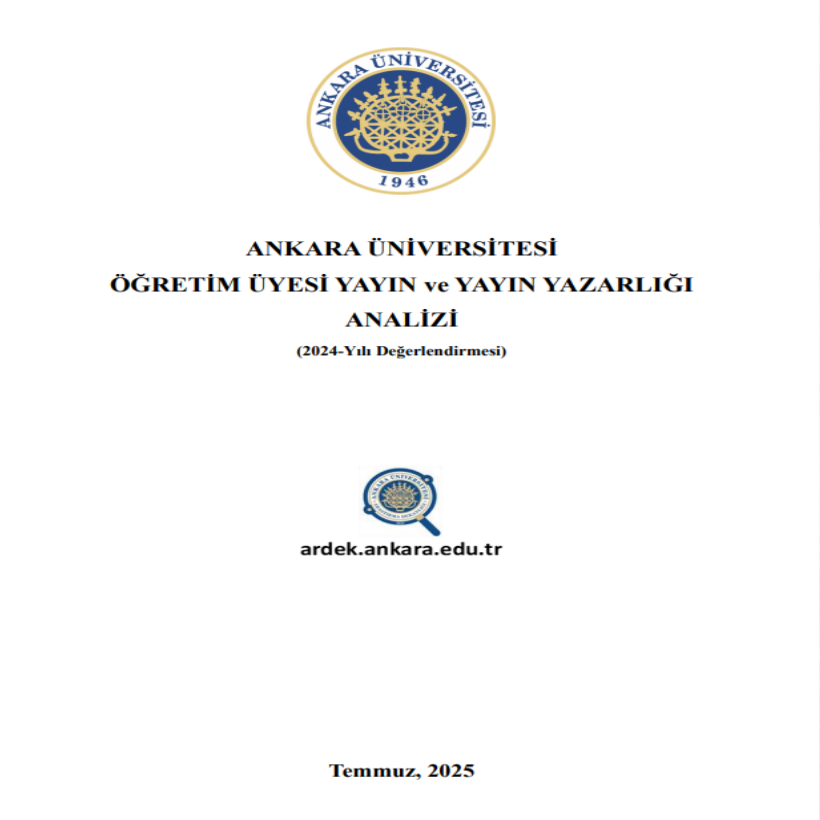
ANKARA ÜNİVERSİTESİ
ÖĞRETİM ÜYESİ YAYIN ve YAYIN YAZARLIĞI
ANALİZİ
(2024-Yılı Değerlendirmesi)

ardek.ankara.edu.tr

Temmuz, 2025

- Bu analizde, değerlendirmelerimizi yayın sayısının ötesine taşıyarak, yüksek etkili dergilerdeki (Q kategorisi) yayınlara odaklanıyoruz.
- Metodolojimiz, gelişime açık birimleri ve yayın yapmayan akademisyenleri de belirlemektedir.
- **Nihai amacımız,** bu veriler **ışığında hedef odaklı destek ve teşvik mekanizmaları** geliştirmektir.

Uygulama Örnekleri:
Öğretim Üyesi Yayın Performans Analizi

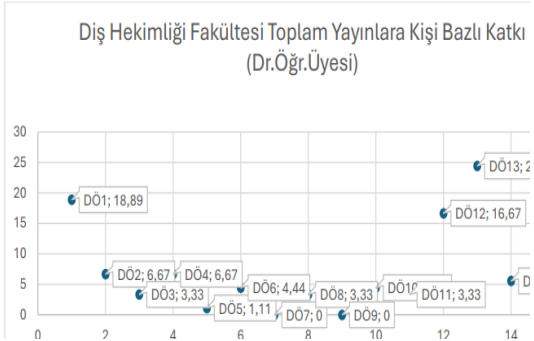

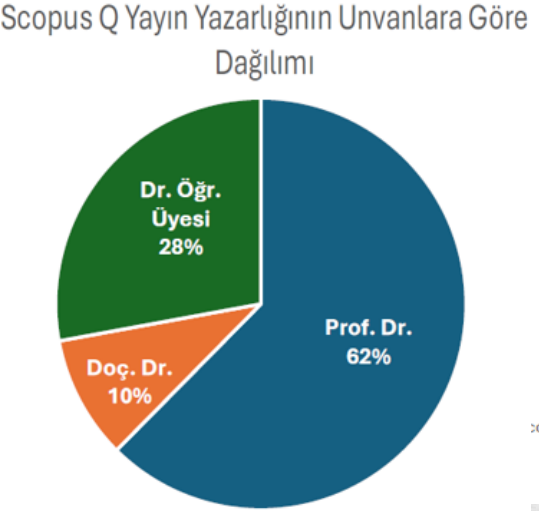

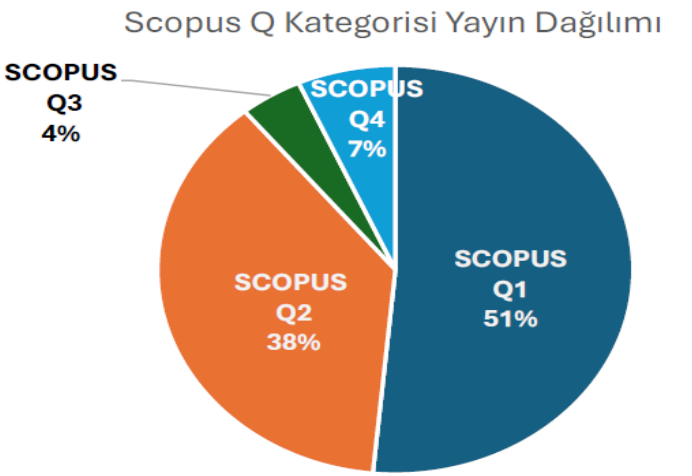

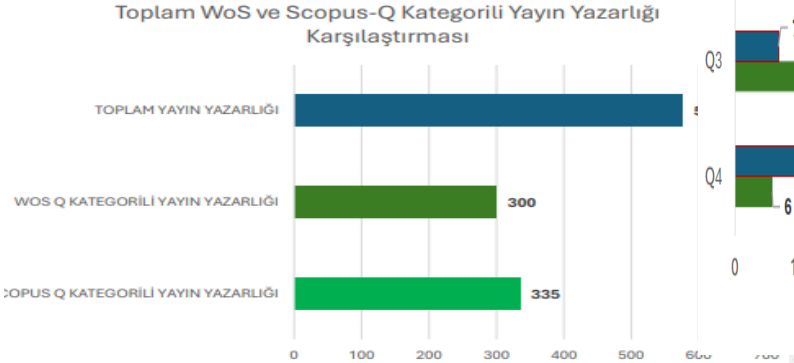

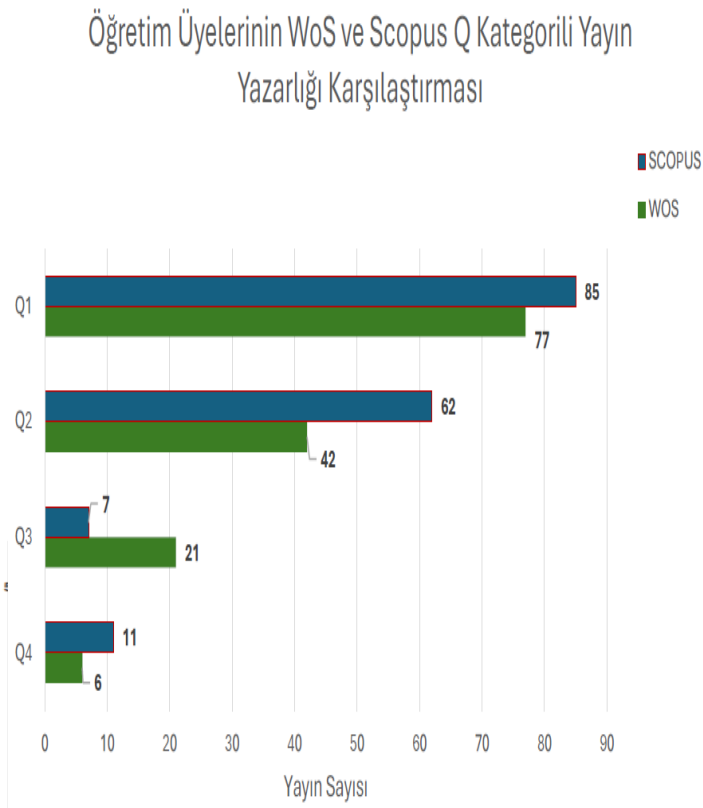

Adım-3: Veriden Eyleme Fakülte Görüşmeleri Serisi

İyileştirme ve Aksiyon

➢ **Performans analiz raporları yayınlandıktan sonra ilgili birimlerle bir araya gelinerek performans göstergeleri üzerinden EYLEM PLANLARI hazırlanmaktadır.**

Adım-3: Aksiyon Raporları

İyileştirme ve Aksiyon

Analiz Raporları ve Veriden Eyleme Görüşmeleri tamamlandıktan 6 ay sonra ilgili birimden AKSİYON RAPORU talep edilmektedir.

Gelen aksiyonlar konsolide edilerek alınan önlemler takip edilmekte ve bir sonuç raporu oluşturulmaktadır.

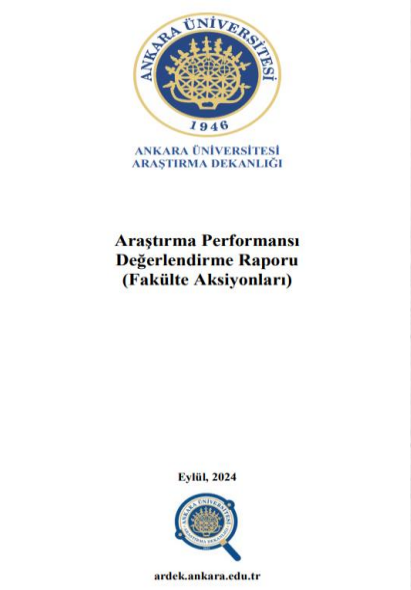
ANKARA ÜNİVERSİTESİ
ARAŞTIRMA DEKANLIĞI

Araştırma Performansı
Değerlendirme Raporu
(Fakülte Aksiyonları)

Eylül, 2024

ardek.ankara.edu.tr

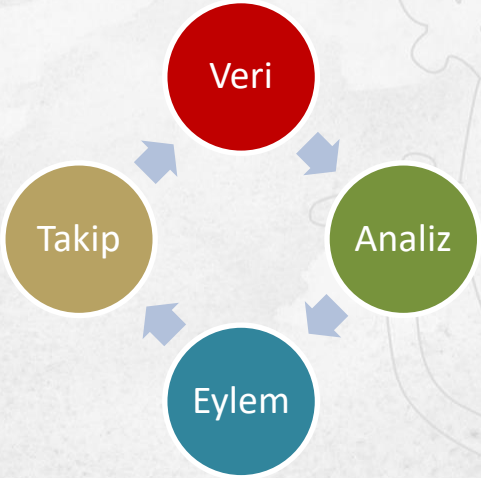

(Planla–Uygula–Kontrol Et–Önlem Al / PUKO)

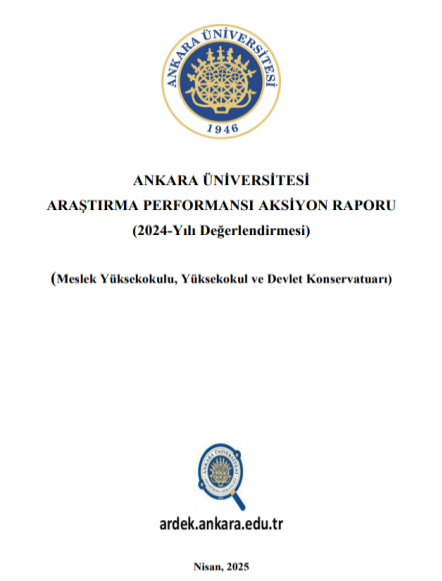
ANKARA ÜNİVERSİTESİ
ARAŞTIRMA PERFORMANSI AKSİYON RAPORU
(2024-Yılı Değerlendirmesi)

(Meslek Yüksekokulu, Yüksekokul ve Devlet Konservatuarı)

ardek.ankara.edu.tr

Nisan, 2025

Uygulama Örnekleri:
Kariyer Destek Programlarının Etki ve Durum Değerlendirmeleri

Ankara Üniversitesi
TÜBİTAK 3501-Kariyer Geliştirme Programı Durum Değerlendirme Raporu
2025

ardek.ankara.edu.tr
pdo.ankara.edu.tr

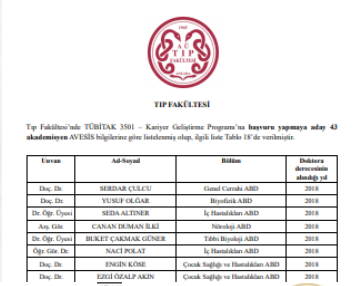

TIP FAKÜLTESİ

Tıp Fakültesi'nde TÜBİTAK 3501 – Kariyer Geliştirme Programı'na **başvuru yapmaya aday 43 akademisyen** AVESİS bilgilerine göre listelenmiş olup, ilgili liste Tablo 18'de verilmiştir.

Unvan	Ad-Soyad	Bölüm	Doktora derecesinin aldığı yıl
Doç. Dr.	SERDAR ÇULCU	Genel Cerrahi ABD	2018
Doç. Dr.	YUSUF OLĞAR	Biyofizik ABD	2018
Dr. Öğr. Üyesi	SEDA ALTİNER	İç Hastalıkları ABD	2018
Arş. Gör.	CANAN DUMAN İLKİ	Nöroloji ABD	2018
Dr. Öğr. Üyesi	BUKET ÇAKMAK GÜNER	Tıbbi Biyoloji ABD	2018
Öğr. Gör. Dr.	NACİ POLAT	İç Hastalıkları ABD	2018
Doç. Dr.	ENGİN KÖSE	Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları ABD	2018
Doç. Dr.	EZGİ ÖZALP AKIN	Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları ABD	2018

MÜHENDİSLİK FAKÜLTESİ

Mühendislik Fakültesi'nde TÜBİTAK 3501 – Kariyer Geliştirme Programı'na **başvuru yapmaya aday 28 akademisyen** AVESİS bilgilerine göre listelenmiş olup, ilgili liste Tablo 14'de verilmiştir.

Unvan	Ad-Soyad	Bölüm	Doktora derecesinin aldığı yıl
Doç. Dr.	MEHMET CEM ÇATALBAŞ	Yazılım Mühendisliği	2018
Dr. Öğr. Üyesi	DAMLA TOPALLI	Yazılım Mühendisliği	2018
Doç. Dr.	MURAT KARAKUŞ	Yazılım Mühendisliği	2018
Dr. Öğr. Üyesi	BARAN ÖZYURT	Kimya Mühendisliği	2019
Dr. Öğr. Üyesi	MURAT OSMANOĞLU	Bilgisayar Mühendisliği	2019
Dr. Öğr. Üyesi	YASEMİN SAYGILI	Enerji Mühendisliği	2019
Arş. Gör. Dr.	RAHİME SONGUR	Kimya Mühendisliği	2019
Doç. Dr.	ELİF YILDIZ	Fizik Mühendisliği	2019
Dr. Öğr. Üyesi	BEGÜM MUTLU BİLGE	Bilgisayar Mühendisliği	2020
Arş. Gör. Dr.	HASAN ÖZGÜR ÇİLDİROĞLU	Fizik Mühendisliği	2020
Dr. Öğr. Üyesi	İBRAHİM KÖK	Yapay Zekâ ve Veri Mühendisliği	2020
Arş. Gör. Dr.	YASEMİN PEPE	Fizik Mühendisliği	2020
Dr. Öğr. Üyesi	KORAY AÇICI	Yapay Zekâ ve Veri Mühendisliği	2021
Öğr. Gör. Dr.	SAVAŞ YAĞLIKÇI	Enerji Mühendisliği	2021
Doç. Dr.	ÖMER MERCİMEK	İnşaat Mühendisliği	2021
Dr. Öğr. Üyesi	HÜSEYİN ULUGÖL	İnşaat Mühendisliği	2021
Dr. Öğr. Üyesi	SEVGİ YİĞİT SERT	Bilgisayar Mühendisliği	2021
Doç. Dr.	OĞUZHAN ŞAHİN	İnşaat Mühendisliği	2021

Ankara Üniversitesi
TÜBİTAK-COST Aksiyonları Değerlendirme Raporu
2024

ardek.ankara.edu.tr
pdo.ankara.edu.tr

Bu değerlendirmemizde,

- **Ulusal (TÜBİTAK 3501 gibi)** ve **uluslararası (COST Aksiyonları gibi)** kariyer desteklerine **başvuru potansiyeli** olan tüm araştırmacılarımızı birim bazında tespit ediyoruz.

Amacımız, bu **potansiyeli proaktif bir şekilde yöneterek** başvuru sayısını ve proje başarısını artırmak için birimlerimize veri temelli bir yol haritası sunmaktır. **(PUKO Döngüsü)**

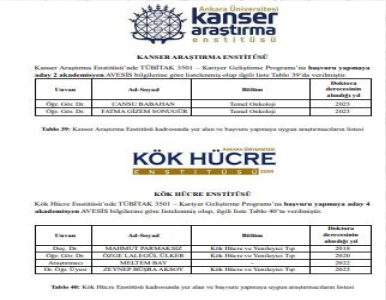

KANSER ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ

Kanser Araştırma Enstitüsü'nde TÜBİTAK 3501 – Kariyer Geliştirme Programı'na **başvuru yapmaya aday 2 akademisyen** AVESİS bilgilerine göre listelenmiş olup ilgili liste Tablo 29'da verilmiştir.

Unvan	Ad-Soyad	Bölüm	Doktora derecesinin aldığı yıl
Öğr. Gör. Dr.	CANSU BABAHAN	Temel Onkoloji	2023
Öğr. Gör. Dr.	FATMA GÜZEM SONGÜÇER	Temel Onkoloji	2023

Tablo 29: Kanser Araştırma Enstitüsü kadrosunda yer alan ve başvuru yapmaya uygun araştırmacıdaran listesi

KÖK HÜCRE ENSTİTÜSÜ

Kök Hücre Enstitüsü'nde TÜBİTAK 3501 – Kariyer Geliştirme Programı'na **başvuru yapmaya aday 4 akademisyen** AVESİS bilgilerine göre listelenmiş olup, ilgili liste Tablo 40'ta verilmiştir.

Unvan	Ad-Soyad	Bölüm	Doktora derecesinin aldığı yıl
Doç. Dr.	MAHMUT İNEMAKSİZ	Kök Hücre ve Yenileyici Tıp	2018
Öğr. Gör. Dr.	ÖZGÜL LALEGÜL ÜLKER	Kök Hücre ve Yenileyici Tıp	2020
Araştırmacı	MELTEM BAY		2022
Dr. Öğr. Üyesi	ZEYNEP BİTİRA AKSOY	Kök Hücre ve Yenileyici Tıp	2023

Tablo 40: Kök Hücre Enstitüsü kadrosunda yer alan ve başvuru yapmaya uygun araştırmacıdaran listesi

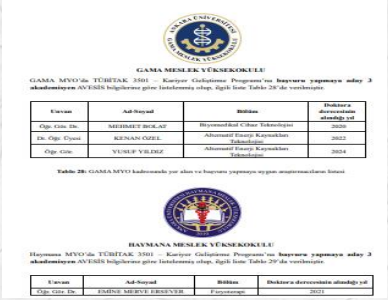

GAMA MESLEK YÜKSEKOKULU

GAMA MYO'da TÜBİTAK 3501 – Kariyer Geliştirme Programı'na **başvuru yapmaya aday 3 akademisyen** AVESİS bilgilerine göre listelenmiş olup, ilgili liste Tablo 28'de verilmiştir.

Unvan	Ad-Soyad	Bölüm	Doktora derecesinin aldığı yıl
Öğr. Gör. Dr.	MEHMET BOLAT	Biyomedical Cihaz Teknolojisi	2020
Dr. Öğr. Üyesi	KENAN ÖZEL	Alternatif Enerji Kaynakları Teknolojisi	2022
Öğr. Gör.	YUSUF YILDIZ	Alternatif Enerji Kaynakları Teknolojisi	2024

Tablo 28: GAMA MYO kadrosunda yer alan ve başvuru yapmaya uygun araştırmacıdaran listesi

HAYMANA MESLEK YÜKSEKOKULU

Haymana MYO'da TÜBİTAK 3501 – Kariyer Geliştirme Programı'na **başvuru yapmaya aday 3 akademisyen** AVESİS bilgilerine göre listelenmiş olup, ilgili liste Tablo 29'da verilmiştir.

Unvan	Ad-Soyad	Bölüm	Doktora derecesinin aldığı yıl
Öğr. Gör. Dr.	EMİNE MERVE ERSEVİN	Fizyoterapi	2021

Uygulama Örnekleri:
Alan Bazlı Göstergelerin Karşılaştırmalı Analizi

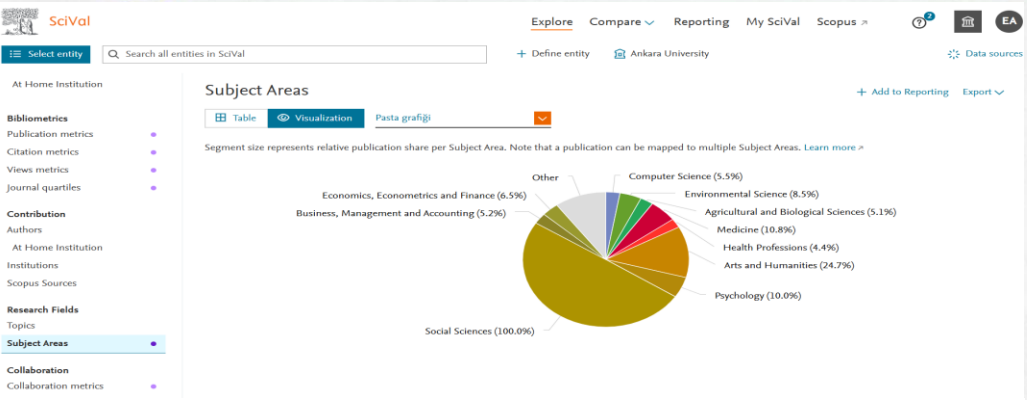

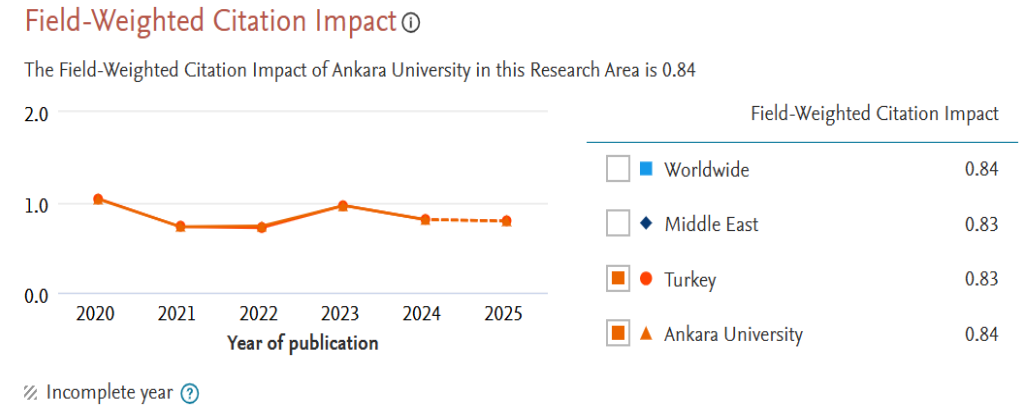

Bu kapsamlı analizle,

- Üniversitemizin araştırma alanlarını bibliyometrik göstergeler üzerinden karşılaştırarak güçlü ve gelişime açık yönlerimizi ortaya koyuyoruz.
- Bir yayının gerçek etkisini, dergilerin çeyreklik değerlerinin (**Q kategorisi) ötesinde, alana göre normalize edilmiş etki değeri** ve **en üst dilimlerdeki temsiliyeti gibi** hassas metriklerle analiz ediyoruz.
- **Bu metodolojinin, geleceğin araştırma değerlendirme standardını oluşturacağını öngörüyoruz.**

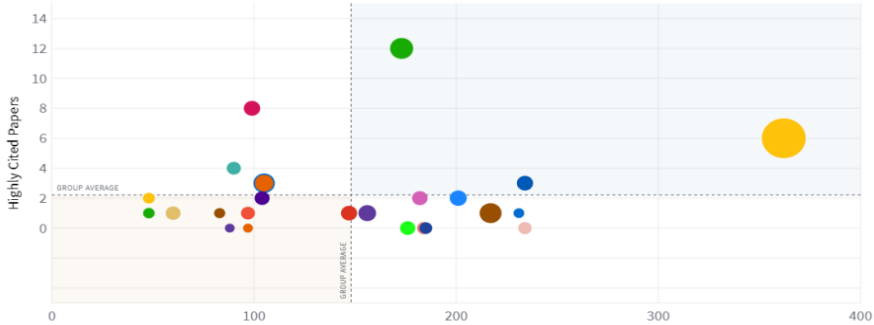

Uygulama Örnekleri:
Öncelikli Alanlar Etüt Çalışması

ANKARA ÜNİVERSİTESİ

ALT YAPI PROJELERİ ÖNCELİKLİ ALANLAR ETÜT ÇALIŞMASI-2

NİSAN-2025

ardek.ankara.edu.tr

Grafik-3: Araştırma Kapasitesi Performansı Skor Sıralaması

3. Araştırma Kalitesi (KLT) Performans Sıralaması

Yapılan analiz sonuçları Grafik-4'te görülmektedir. En yüksek skora sahip fakülteler sırasıyla **Tıp Fakültesi**, **Fen Fakültesi** ve **Mühendislik Fakültesi** olmuştur. **Tıp Fakültesi**, araştırma kalitesi açısından diğer fakültelere kıyasla en yüksek performansı sergilerken, **Fen Fakültesi** ve **Mühendislik Fakültesi** de yüksek etki faktörlü yayın üretimi ve araştırma projelerinden sağlanan fonlarla ön plana çıkmaktadır. **Eczacılık Fakültesi**, **Ziraat Fakültesi** ve **Veteriner Fakültesi** ise sıralamada üst segmentte yer almakta ve araştırma kalitesi açısından güçlü bir konumda bulunmaktadır. Öte yandan, en düşük skora sahip fakülteler **Güzel Sanatlar Fakültesi**, **Açık** ve **Uzaktan Eğitim Fakültesi** ve **Hukuk Fakültesi** olarak tespit edilmiştir. **Tıp Fakültesi**'nin, ikinci sırada yer alan **Fen Fakültesi**'ne kıyasla anlamlı düzeyde daha yüksek bir performans sergilemesi dikkat çekmektedir. Bu durum, yüksek etki faktörlü dergilerde yapılan yayınlar ile araştırma fonlarının fakülteler arasındaki dağılımının farklılık

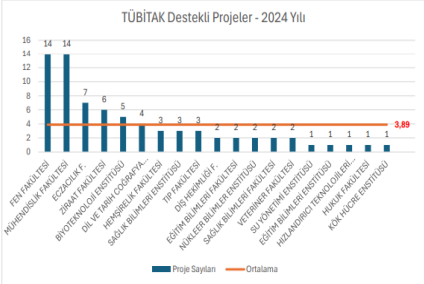

Grafik-8: Ankara Üniversitesi 2024 Yılı TÜBİTAK Proje Sayıları

Ankara Üniversitesinde 2024 yılı içerisinde 74 TÜBİTAK projesinin kabul edilmiştir. Proje veren birimler arasında ortalama proje sayısının 3,9' dur. Ortalamanın üzerinde kalan birimler sırasıyla **Fen Fakültesi**, **Mühendislik Fakültesi**, **Eczacılık Fakültesi**, **Ziraat Fakültesi**, **Biyoteknoloji Enstitüsü**'dür.

Bu çalışmada,

- Altyapı projeleri ve yatırım kararlarını yönlendirmek amacıyla **Üniversitemizin öncelikli araştırma alanlarını veri temelinde** belirliyoruz.
- Yaklaşımımız, birimlerin **araştırma performansı, proje faaliyetleri ve alan bazlı bibliyometrik göstergeleri bütüncül olarak** değerlendirmektir.
- Bu çok katmanlı analiz, en kritik yatırım kararlarımızdaki riski en aza indiren ve verimliliği temel alan bir **kalite güvence mekanizmamızdır**.

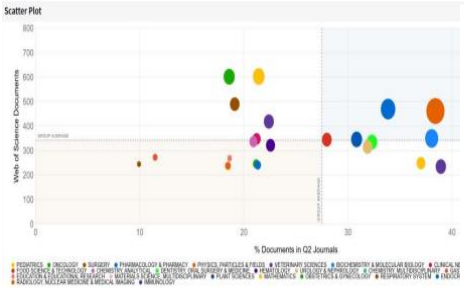

Ankara Üniversitesi Araştırma ve Uygulama Merkezleri 2024 yılı Araştırma Performans sıralamaları Grafik-6'da görülmektedir.

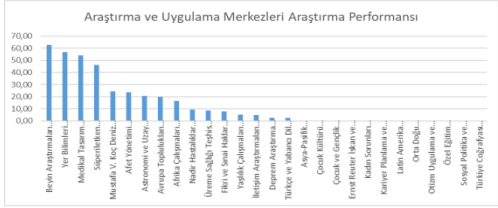

Grafik-6: Ankara Üniversitesi Araştırma ve Uygulama Merkezleri Araştırma Performans Sıralaması

Vaka Çalışması:
Yeni Nesil Akademik İstihdam

Veriye Dayalı Çok Kriterli Karar Verme Yöntemleri ve Ankara Üniversitesi'nde Araştırma Görevlisi İstihdamı İçin Bir Uygulama

Öz

Veriye dayalı karar verme, yükseköğretimde yönetimsel karar süreçlerinin yürütülmesinde, akademik verimliliğin artırılması konusunda stratejik insan kaynakları yönetiminde oldukça etkin rol oynar. Bu çalışmada, yükseköğretimde veriye dayalı karar süreçlerinin yönetimine ilişkin Ankara Üniversitesi'nde Araştırma Görevlisi (Arş. Gör.) istihdamının nesnel ölçütlere göre belirlenmesine yönelik olarak çok kriterli karar verme (ÇKKV) yöntemlerinin uygulanabilirliğinin ortaya konulması amaçlanmıştır. Çalışma kapsamında, Ankara Üniversitesi Fen, Mühendislik ve Ziraat Fakülteleri dikkate alınarak bu fakültelerdeki toplam 71 anabilim dalı için belirlenen 12 ölçütün kritere dayalı olarak karar süreci yapılandırılmıştır. Kriterlerin ağırlıkları, objektif bir yöntem olan IDOCRIW yöntemi ile belirlenmiştir. Alternatifler olarak kabul edilen anabilim dalları için Arş. Gör. istihdam sıralamasında TOPSIS, COPRAS, EDAS ve MABAC gibi dört farklı ÇKKV yöntemi kullanılmıştır. Bu yöntemlerin birbirinden farklı sıralama sonuçları vermesinden dolayı uzlaşık bir sıralama elde etmek amacıyla Copeland yöntemi uygulanmıştır. Önerilen yöntem doğrultusunda yapılacak Arş. Gör. istihdam planlamasında, özellikle birimlerin performans göstergesi olarak kabul edilebilecek yayın ve proje gibi kriterlerin düzenli olarak izlenmesi ve etkin bir geribildirim sistemi oluşturulması önerilmektedir. Çalışmada önerilen bu metodoloji yaklaşımın, üniversitenin insan kaynakları yönetimi çerçevesinde veriye dayalı stratejik kararların alınması konusunda objektif bir bakış açısı katacağı düşünülmektedir.

Anahtar sözcükler: Keşfedici veri analizi, çok kriterli karar verme yöntemleri, araştırma görevlisi istihdamı, yükseköğretim.

«Veriye Dayalı Çok Kriterli Karar Verme Yöntemleri ve Ankara Üniversitesi'nde Araştırma Görevlisi İstihdamı İçin Bir Uygulama»

- ✓ Çalışma, yükseköğretimde **araştırma görevlisi istihdamının nesnel kriterlerle** planlanmasını incelemektedir.
- ✓ Ankara Üniversitesi'nin üç fakültesinde 71 anabilim dalı için 12 performans kriteri belirlenmiş, kriter ağırlıkları IDOCRIW yöntemiyle hesaplanmış ve sıralama için TOPSIS, COPRAS, EDAS ve MABAC yöntemleri uygulanmıştır.
- ✓ Çalışma, keşfedici veri analiziyle **stratejik insan kaynakları yönetimine katkı sağlamayı** hedeflemektedir."

Vaka Çalışması:
Simülasyon ve Hazırlık Çalışmaları

Bu çalışmada,

- Sıralamalardaki mevcut konumumuzu analiz etmenin ötesine geçerek, gelecekteki olası yerimizi **veriye dayalı olarak öngörmeyi** hedefledik.
- YÖK'ün performans kriterlerini temel alan kapsamlı bir simülasyon çalışması yürüterek, farklı senaryolar altında sıralamamızı etkileyen kritik göstergeleri belirledik.
- **Kalite anlayışımız tepkisel değil, öngörüseldir:** Amacımız geçmişi analiz etmek değil, geleceği simülasyonlarla şekillendirerek stratejilerimizi bugünden belirlemektir.

BİRİNCİ BÖLÜM

Genel Bilgiler ve Yöntem

1.1.Değerlendirme Kriterleri

Yükseköğretim Kurulu Araştırma Üniversiteleri Performans Değerlendirme kriterlerini "Araştırma Kapasitesi", "Araştırma Kalitesi" ile "Etkileşim ve İş Birliği" olmak üzere 3 boyut ve 32 performans göstergesi üzerinden ele almaktadır.

Şekil-1: YÖK Araştırma Performansı Değerlendirme Kriterleri

Bu 3 boyuttan Araştırma Kalitesi %40, Araştırma Kapasitesi %40 ile "Etkileşim ve İş Birliği" %20 ağırlığa sahiptir. Üç boyuta ait alt kriterler aşağıdaki gibidir:

Araştırma Kapasitesi boyutu 11 alt kriterden oluşmaktadır.

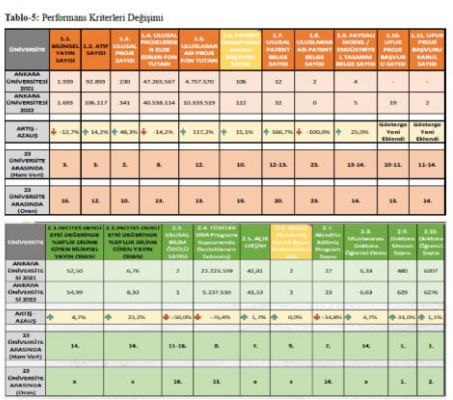

Tablo-5: Performans Kriterleri Değişimi

ÜNİVERSİTE	1.1. BİLİMSEL YAYIN SAYISI	1.2. ATIF SAYISI	1.3. ULUSLAR. PROJE SAYISI	1.4. ULUSAL PROJELERİN ELDE EDİLEN FON TUTARI	1.5. ULUSLARARA ASI PROJE FON TUTARI	1.6. PATENT BELGESİ SAYISI (ÜSTÜN)	1.7. ULUSAL PATENT BELGE SAYISI	1.8. ULUSLARARA ASI PATENT BELGE SAYISI	1.9. FAYDALI MODEL / ENDÜSTİYEL TASARIM BELGE SAYISI	1.10. UFUK PROJE BAŞVURU SAYISI	1.11. UFUK PROJE BAŞVURU KABUL SAYISI
ANKARA ÜNİVERSİTESİ 2021	1.999	92.893	290	47.265.567	4.757.570	106	12	2	4	-	-
ANKARA ÜNİVERSİTESİ 2022	1.693	106.117	341	40.538.114	10.938.539	122	32	0	5	19	2
ARTIŞ - AZALIŞ	↓ -12,7%	↑ 14,2%	↑ 48,3%	↓ -14,2%	↑ 117,2%	↑ 15,1%	↑ 166,7%	↓ 100,0%	↑ 25,0%	Göstergeye Yeni Eklendi	Göstergeye Yeni Eklendi
23 ÜNİVERSİTE ARASINDA (Ham Veri)	3.	3.	2.	8.	12.	10.	12-13.	23.	13-14.	10-11.	11-14.
23 ÜNİVERSİTE ARASINDA (Oran)	16.	12.	10.	13.	13.	16.	20.	23.	14.	13.	14.

ÜNİVERSİTE	2.1.İNCİTES DEĞİŞİ ETKİ DEĞERİNDE YÜKSEK ÜRÜN GİREN BİLİMSEL YAYIN ORANI	2.2.İNCİTES DEĞİŞİ ETKİ DEĞERİNDE YÜKSEK ÜRÜN GİREN YAYIN ORANI	2.3. ULUSLAR. BİLİM ÖDÜLÜ SAYISI	2.4. FORTUNE 1000 Programına Kapsamında Derlenilenen Teknoloji	2.5. AÇIK ERİŞİM	2.6. Akademik Kadrosu Nitel Bakımından Güçlü	2.7. Akredite Edilmiş Program Sayısı	2.8. Uluslararası Doktora Öğrenci Oranı	2.9. Doktora Mezun Sayısı	2.10. Doktora Öğrenci Sayısı
ANKARA ÜNİVERSİTESİ 2021	52,50	6,76	2	22.223.599	42,81	2	27	6,33	480	6207
ANKARA ÜNİVERSİTESİ 2022	54,99	8,33	1	5.237.530	48,53	2	23	6,63	629	6276
ARTIŞ - AZALIŞ	↑ 4,7%	↑ 23,2%	↓ -50,0%	↓ -76,4%	↑ 1,7%	↑ 0,0%	↓ -14,8%	↑ 4,7%	↑ 31,0%	↑ 1,1%
23 ÜNİVERSİTE ARASINDA (Ham Veri)	14.	14.	11-16.	8.	7.	9.	7.	14.	1.	1.
23 ÜNİVERSİTE ARASINDA (Oran)	x	x	16.	11.	x	x	16.	x	1.	2.

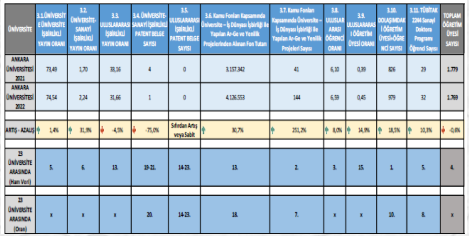

ÜNİVERSİTE	3.1.ÜNİVERSİTE İÇİNDİKİ YAYIN ORANI	3.2. ÜNİVERSİTE-SANAYİ İŞBİRLİĞİ YAYIN ORANI	3.3. ULUSLARARASI İŞBİRLİĞİ YAYIN ORANI	3.4. ÜNİVERSİTE-SANAYİ İŞBİRLİĞİ PATENT BELGE SAYISI	3.5. ULUSLARARASI İŞBİRLİĞİ PATENT BELGE SAYISI	3.6. Kamu Fonları Kapsamında Üniversite – İş Dünyası İşbirliği Ile Yapılan Ar-Ge ve Yenilik Projelerinden Alınan Fon Tutarı	3.7. Kamu Fonları Kapsamında Üniversite – İş Dünyası İşbirliği Ile Yapılan Ar-Ge ve Yenilik Projeleri Sayısı	3.8. ULUSLAR ARASI ÖĞRENCİ ORANI	3.9. ULUSLARARASI ÖĞRETİM ÜYESİ ORANI	3.10. YÜKSEKLİSANS İ DÖNÜTÜM (YÜKSEK-DÜŞÜK NET SAYISI)	3.11. YÜKSEKLİSANS İ ZAM Sonrası Doktora Program Öğrenci Sayısı	TOPLAM DÖNÜTÜM (YÜKSEK SAYISI)
ANKARA ÜNİVERSİTESİ 2021	71,49	1,70	31,16	4	0	3.137.342	41	6,12	0,39	826	29	1.779
ANKARA ÜNİVERSİTESİ 2022	74,54	2,24	31,66	1	0	4.126.553	144	6,59	0,45	979	32	1.769
ARTIŞ - AZALIŞ	↑ 1,4%	↑ 31,9%	↑ 4,5%	↓ -75,0%	Sıfırdan Artış veya Sabit	↑ 30,7%	↑ 251,2%	↑ 8,0%	↑ 14,9%	↑ 18,5%	↑ 10,3%	↓ -0,6%
23 ÜNİVERSİTE ARASINDA (Ham Veri)	5.	6.	13.	19-21.	14-23.	13.	2.	3.	15.	1.	5.	4.
23 ÜNİVERSİTE ARASINDA (Oran)	x	x	x	20.	14-23.	18.	7.	x	x	10.	6.	x

Kalite İyileştirme Süreci: Uluslararasılaşma Performansının Ölçümü ve Kıyaslama

Kalite yönetim sistemimizin bir parçası olarak, stratejik hedeflerimizden biri olan uluslararasılaşma performansını, temel kalite göstergelerimizden (KPI) biri olarak objektif verilerle izliyoruz.

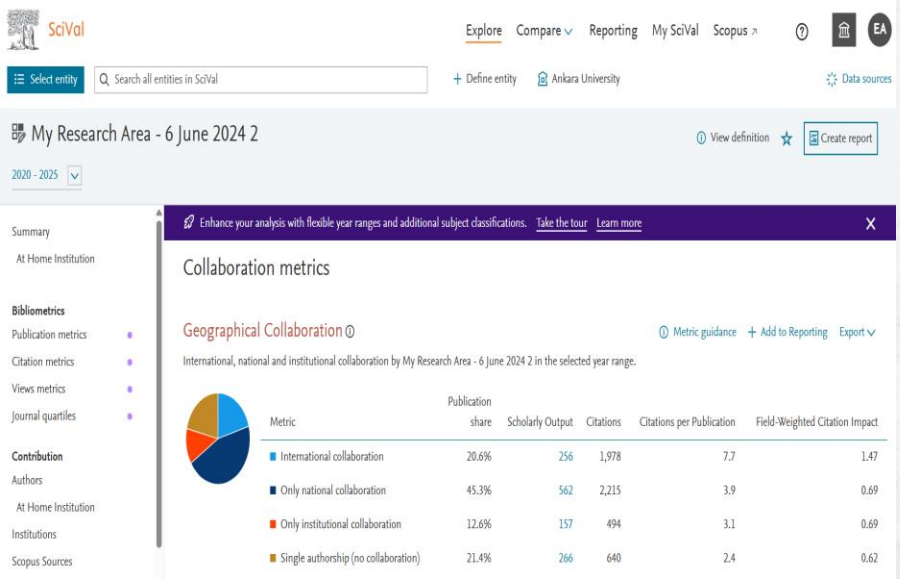

Metric	Publication share	Scholarly Output	Citations	Citations per Publication	Field-Weighted Citation Impact
International collaboration	20.6%	256	1,978	7.7	1.47
Only national collaboration	45.3%	562	2,215	3.9	0.69
Only institutional collaboration	12.6%	157	494	3.1	0.69
Single authorship (no collaboration)	21.4%	266	640	2.4	0.62

✓ **Ölçme ve Kıyaslama (Benchmarking):** Bu analizde, uluslararası işbirliklerinin yayın kalitesine (Alan Ağırlıklı Atıf Etkisi) olan etkisini **somut verilerle** ölçerek bir **kıyaslama** yapıyoruz.

✓ **Veriye Dayalı Kanıt:** Analizimiz, sezgisel olarak bilinen **"uluslararası işbirliği kaliteyi artırır"** hipotezini, %20.6'lık işbirliği oranının atıf etkisini 1.47 gibi yüksek bir seviyeye taşıdığını gösteren nesnel kanıtlarla doğrulamaktadır.

✓ **Stratejik İyileştirme:** Bu somut kanıtlar, tüm birimlerimizin gelecekteki uluslararası ortaklık stratejilerini **daha bilinçli ve veriye dayalı olarak planlamaları için bir yol haritası** sunarak **sürekli iyileştirme döngüsünü** beslemektedir.

Kalite Göstergeleri:
Bireysel Düzeyde Yetkinlik ve Fırsat Analizi

Kalite süreçlerimizi makro (birim) düzeyden mikro (birey) düzeye indirerek, uluslararasılaşma gibi stratejik hedefleri gerçekleştiren bireysel yetkinlikleri ve potansiyeli tespit ediyoruz.

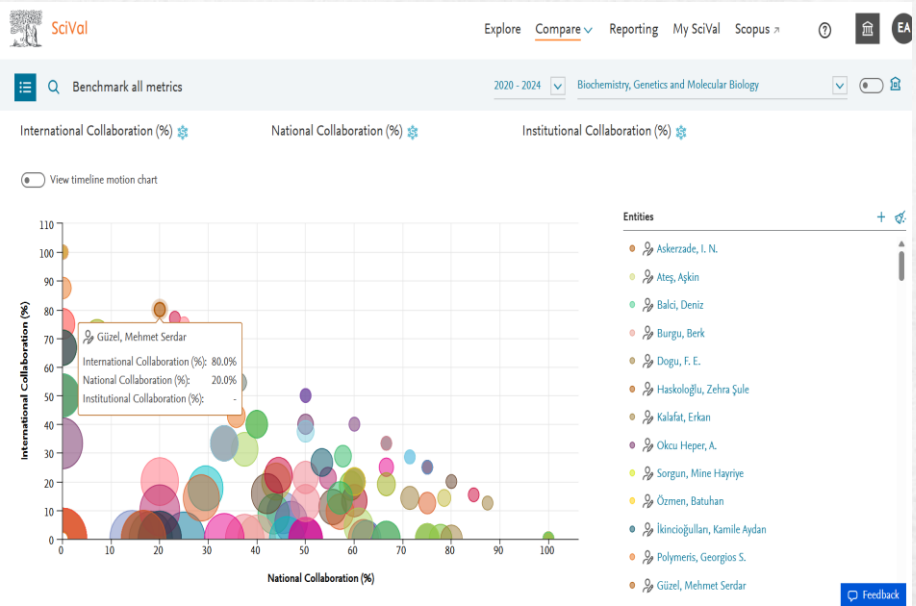

✓ **Mikro Düzey Performans Analizi:** Bu analizle, her bir araştırmacımızın uluslararası ve ulusal işbirliği profilini bireysel olarak inceliyor, performansı en granüler seviyede ölçüyoruz.

✓ **İç Benchmarking ve Fırsat Tespiti:** Bu veriler, uluslararası ağları en etkin kullanan öncü araştırmacılarımızı (iç benchmarklar) ve gelecekte potansiyel gösterebilecek işbirliği kümelerini (fırsat alanları) belirlemektedir.

✓ **Stratejik Yetenek Geliştirme:** Bu tespitler, **kurumsal yetenek havuzumuzu stratejik olarak yönetmek**, mentorluk programları oluşturmak ve **birimler arası sinerjiyi artırmak** için somut ve **veriye dayalı** bir temel oluşturmaktadır.

Performans Yönetimi:
Küresel Sıralama Metriklerinin Kalite Odaklı Analizi

Kalite yönetim sistemimiz, performansımızı küresel ölçekte ölçmek ve konumlandırmak için uluslararası sıralamaları kritik bir dış kıyaslama (external benchmarking) aracı olarak kullanır.

✓ **Derinlemesine Performans Analizi:** Bu süreçte, QS, THE, ARWU gibi sistemlerin metriklerini **derinlemesine analiz** ederek sadece genel sıralamamızı değil, bu sıralamayı oluşturan **temel kalite ve performans dinamiklerini** de anlıyoruz.

✓ **Veriye Dayalı İyileştirme Stratejileri:** Bu analizden elde edilen içgörüler, sürekli iyileştirme hedeflerimiz doğrultusunda hem **yayın kalitemizi artıracak hem de uluslararasılaşma stratejilerimizi** şekillendirecek somut eylem planları için temel oluşturur.

Ar-Ge'de Dijital Kalite Yönetimi: Analitik Platformlar

Kurumsal araştırma potansiyelimizi maksimize etmek ve stratejik kararlarımıza veri temelli bir zemin hazırlamak için ileri düzey bibliyometrik platformları etkin kullanıyoruz.

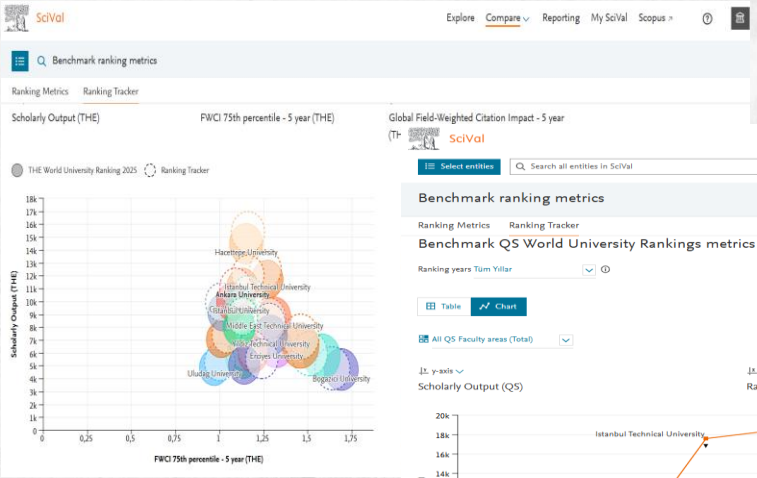

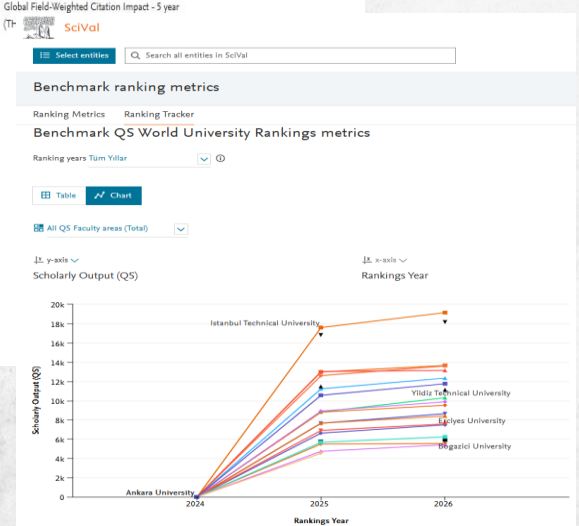

- ✓ Dağılım grafiği, araştırma performansımızı yayın hacmi, etki düzeyi ve küresel görünürlük üzerinden **üç boyutlu olarak** yansıtmaktadır.
- ✓ Çizgi grafik ise üniversitelerin QS kriterlerine göre bilimsel **çıktı performansındaki yıllık eğilimleri** ortaya koymaktadır.
- ✓ Bu tür veri odaklı kıyaslamalar, uluslararası akreditasyon ve sıralama kuruluşlarının **metriklerini yakından izlememizi sağlamakta** ve **kurumsal yol haritalarımıza yön vermektedir.**

Dijital Çağın Yeni Akademik Hizmetleri

«Kaliteyi Mümkün Kılan Destek Altyapısı ve Ekosistemi»

Araştırmalarda Yapay Zekâ ile Yenilikçi Yaklaşımlar

Araştırma Süreçlerinde İnovasyonun Desteklenmesi

Sürekli iyileştirme, sadece mevcut süreçleri daha iyi yapmak değil, aynı zamanda yenilikçi yaklaşımları da sürece dahil etmektir.

Yenilikçiliği araştırma sürecinin ilk adımlarına entegre eden bu araç, **kalite sistemimizin önleyici (proaktif) ve dinamik bir bileşenidir.**

Dijital Çağda Ortak Bulma Platformları

Kalite yönetim sistemimiz, Uluslararası ağ kurmayı bireysel çabaların ötesine taşıyarak kurumsal bir strateji haline getirir.

ECHAlliance ve Crowdhelix gibi platformlardaki varlığımız, bu **proaktif yaklaşımın bir parçası** olarak araştırmacılarımızı doğrudan uluslararası fırsatlarla buluşturmaktadır.

Yazılım Lisansı ve Eğitim Destekleri

Araştırma kalitesini **sürekli iyileştirme döngüsü** içinde, en iyi araçları (altyapı) ve en yetkin kullanıcıları (insan kaynağı) eş zamanlı olarak geliştirmeyi hedefliyoruz.

- SPSS
- MAXQDA
- AUTOCAD
- SOLIDWORKS
- MATLAB
- ANYSIS
- ArcGIS
- ORIGIN PRO
- ADOBE ACROBAT

Dijital Eğitim Platformu

Bu platform, araştırma süreçlerinin verimliliğini ve güvenilirliğini artırmak amacıyla kritik yazılımların eğitim kaynaklarına erişimi **kolaylaştırır.**

Bu merkezi yaklaşım, hem araştırmacıların zamanını verimli kullanmasını **sağlar** hem de yazılımların hatalı kullanımından doğacak riskleri azaltan bir **kalite güvence mekanizması işlevi görür.**

Dijital Çağda Görünürlük

- 2024 yılı içerisinde Etki Faktörü 3 ve üzeri olan dergilerde yayımlanan makalelerin tespit edilmesi ve görünürlüğünün artırılmasına yönelik ilk çalışmamış tamamlanmıştır.
- Araştırmacılar yıl içinde görünürlük desteği almak istediği çalışmalar için başvuru yapabilmektedir.

Kalite süreçlerimiz sadece çıktının sayısını değil, niteliğini ve etkisini de ölçer.

Bu hizmetler, araştırma çıktılarının uluslararası standartlarda **görünürlüğünü ve etki düzeyini** artırmaya yönelik tanımlanmış, planlı süreçlerdir.

Bu, **"araştırma performansının iyileştirilmesi"** hedefine yönelik somut eylemlerdir.

Ankara Üniversitesi Sanal Merkez Laboratuvarı (LAB-SİS)

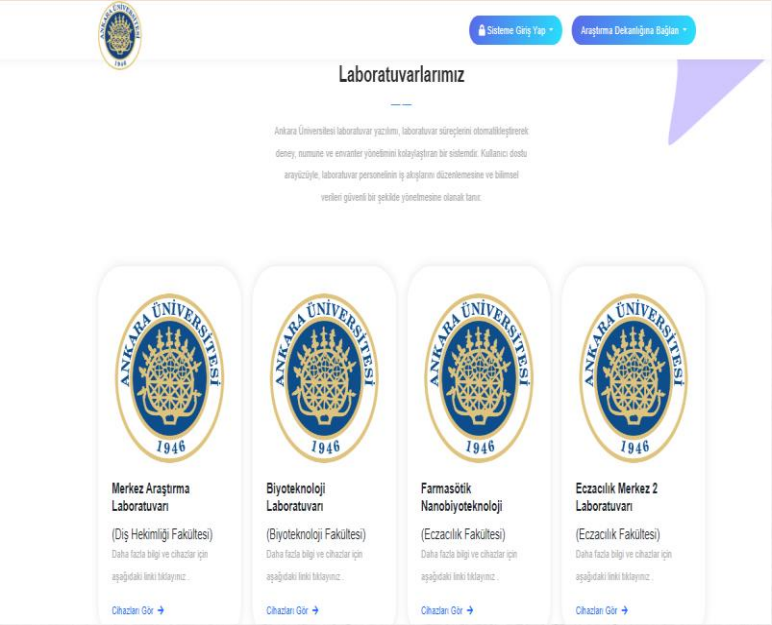

- ✓ **LAB-SİS,** üniversite bünyesindeki laboratuvar, ekipman ve kaynakların etkili ve verimli kullanımına katkı sağlamak amacı ile açılan bir sistemdir.
- ✓ Kalite standartları, pahalı altyapı kaynaklarının etkili ve verimli kullanımını gerektirir.
- ✓ LAB-SİS, bu kaynakların kullanımını **planlayan, izleyen ve raporlayan sistematik bir süreçtir.**
- ✓ LAB-SİS, kaynakların sürdürülebilir yönetimine ve PUKÖ döngüsünün **"Kontrol Et"** aşamasına hizmet eden kurumsal bir mekanizmadır.

Kalite Kültürünün İçselleştirilmesi ve Teşvik Mekanizmaları
ANKARA ÜNİVERSİTESİ ÖDÜLLERİ ve ARDEK ÖDÜLLERİ

Kalite sistemlerinin başarısı, sürecin tüm paydaşlar tarafından benimsenmesine bağlıdır. ANKARA ÜNİVERSİTESİ ve ARDEK Ödülleri, kurumun stratejik hedefleriyle uyumlu **başarıyı tanımlayan, ölçen ve ödüllendiren resmi bir tanıma ve takdir sistemidir.**

Ankara Üniversitesi Ödülleri

- Genç Bilim İnsanı
- Fen Bilimleri
- Sağlık Bilimleri
- Sosyal Bilimler
- Fakülte, Meslek Yüksek Okulu, Enstitü, Devlet Konservatuvarı, Yabancı Diller Yüksekokulu

ARDEK Ödülleri

- Eğitim-Öğretim Ödülü
- Kamu-Üniversite-Sanayi İş birliği Ödülü
- Uluslararası İş birliği Ödülü
- Yenilikçilik Ödülü

Ankara Üniversitesi Sanal İstatistik Merkezi: (ASİM)

Yapay Zeka Destekli Veri Analizi ve Destek Birimi

ASİM, araştırma verilerinin yapay zekâ desteğiyle analiz edilmesine imkân sağlayacak sanal istatistik merkezi olarak tasarlanmıştır.

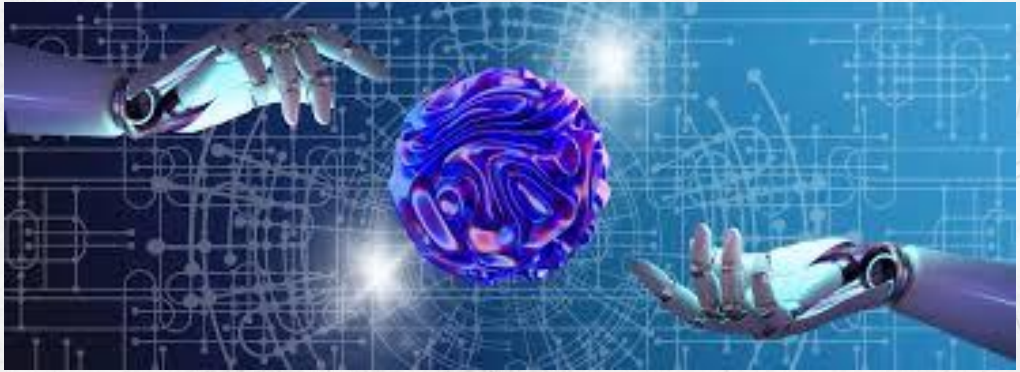

YÖK kalite süreçleri, araştırmanın metodolojik sağlamlığını güvence altına almayı gerektirir.

«Araştırma süreçlerinin izlenmesi ve iyileştirilmesi»

ASİM,

- ✓ Veri analizi sürecini standardize eden,
- ✓ İleri tekniklere erişim sağlayarak araştırma çıktılarının geçerliliğini ve güvenilirliğini artıran kurumsal bir mekanizmadır.

Etik Kurul Süreçleri

İş Akışı 1: Araştırma İçin Etik Onay Başvuru Süreci

Bu bölüm, bir araştırmacının çalışmasına başlamadan önce alması gereken standart etik onay sürecinin adımlarını detaylandırmaktadır. Süreç, başvurunun hazırlanmasından nihai kararın araştırmacıya tebliğ edilmesine kadar olan tüm aşamaları kapsar.

Adım 1: Başvuru Hazırlığı ve Sunulması

Araştırmacı, başvuru dosyasını yönergelere uygun şekilde hazırlar ve Etik Kurullar Şube Müdürlüğü'ne şahsen veya elektronik olarak iletir.

▼

Adım 2: Gündeme Alınma ve Raportör Atanması

Kurul Başkanı, başvuruyu ilk toplantı gündemine alır ve dosyayı incelemesi için gizli bir raportör görevlendirir.

▼

Adım 3: Raportör Değerlendirmesi

Raportör, başvuru dosyasını en fazla 1 ay içinde inceler ve hazırladığı görüş raporunu Kurul'a sunar.

▼

Adım 4: Kurul Değerlendirmesi ve Karar

Etik Kurul, başvuruyu ve raportör görüşünü tartışır. Gerekirse ek bilgi veya uzman görüşü talep edebilir. Karar, oy çokluğu ile alınır.

Adım 5: Kurul Karar Türleri

Kurul değerlendirmesi sonucunda dört farklı karardan biri verilir. Bu grafik, olası karar sonuçlarının dağılımını göstermektedir. Her bir karar, projenin geleceği için farklı bir yol haritası çizer ve araştırmacının atması gereken sonraki adımları belirler.

a) **Uygun:** Araştırmaya başlanabilir.

b) **Düzeltilmesi Gerekir:** Belirtilen düzeltmeler yapılıp tekrar başvurulmalıdır.

c) **Koşullu Olarak Uygun:** Küçük şartlar yerine getirildiğinde araştırma yapılabilir.

d) **Uygun Değildir:** Proje etik bulunmamıştır ve yapılamaz.

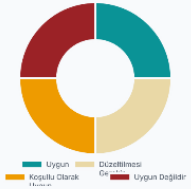

▼

Adım 6: Resmi Onay ve Bildirim

Kurul'un gerekçeli kararı imzalanır, onay için Rektörlüğe sunulur ve onaylanan karar araştırmacıya resmi olarak tebliğ edilir.

İş Akışı 2: Etik İhlal İddiası İnceleme Süreci

Bu akış, bir yayın veya araştırma hakkında intihal, sahtecilik gibi bir etik ihlal şikayeti olduğunda işleyen resmi süreci göstermektedir. Süreç, iddianın ciddiyetine ve ilgili kişinin akademik durumuna göre özel adımlar içerebilir.

Adım 1: İhbar/Şikayetin Alınması ve Ön Değerlendirme

Kurul, şikayet dilekçesini ve kanıtları teslim alır. İddianın disiplin suçu olup olmadığını değerlendirir. Şikayet edilen kişinin doçentlik süreci devam ediyorsa, dosya doğrudan Üniversitelerarası Kurul'a (ÜAK) gönderilir.

▼

Adım 2: İncelemenin Başlatılması ve Savunma Talebi

Kurul, inceleme başlatma kararı alır. Hakkında iddia bulunan kişiye iddialar resmi bir yazıyla gönderilerek en az 7 gün süreyle yazılı veya sözlü savunması istenir.

▼

Adım 3: Kanıtların Toplanması ve Değerlendirme

İlgili kişinin savunması alınır. Kurul, gerekirse şikayetçiyi, tanıkları veya konunun uzmanlarını dinleyebilir ve ek belgeler talep edebilir.

▼

Adım 4: Raportör Ataması ve Kurul Kararı

Tüm deliller toplandıktan sonra Kurul Başkanı bir raportör atar. Rapor incelenerek Kurul, "Etik İhlal Vardır" veya "Etik İhlal Yoktur" şeklinde bir karar verir.

▼

Adım 5: Raporlama ve Bildirim

Nihai karar, onay için Rektörlüğe sunulur. "Etik İhlal" kararı çıkmışsa, bu karar en geç 1 ay içinde Yükseköğretim Kurulu'na (YÖK) bildirilir.

Dinlediğiniz İçin Teşekkürler